

A. Melih KUTLU

Tetkik Hâkimi

Rapporteur Judge

CEZA İŞLERİNDE KARŞILIKLI ADLİ YARDIM AVRUPA SÖZLEŞMESİNE EK 2 NOLU PROTOKOL SECOND ADDITIONAL PROTOCOL TO THE EUROPEAN CONVENTION ON MUTUAL ASSISTANCE IN CRIMINAL MATTERS

Ülkemiz, Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Avrupa Sözleşmesi'ne Ek 2 numaralı (2001 tarihli) Protokolü 22/03/2016 tarihinde imzalamıştır. 6710 sayılı Kanunla onaylanması uygun bulunan ve 05/05/2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Protokol, 01/11/2016 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Protokol, cezaî konularda karşılıklı adli yardımlaşmaya ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin uygulanmasında taraf devletlerin karşılaştığı bazı sorunların giderilmesi, adli yardımlaşmanın daha hızlı, ileri ve etkin şekilde yürütülmesi ve gerektiğinde sözleşme ile getirilen uygulamaların geliştirilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Söz konusu amaçları gerçekleştirmek için Protokol ile bazı yeni adli yardımlaşma yöntemleri getirilmiştir. Bunların başlıcaları şunlardır:

1- Video konferans veya Telefon konferans aracılığıyla duruşma: Bu yöntem, teknolojideki gelişmelerin sağladığı imkânlardan yararlanarak, özellikle sınır aşan suçlar nedeniyle yürütülen soruşturmalar çerçevesinde, farklı ülkelerde bulunan kişileri tek bir yerde bir araya getirmenin pratik ya da ekonomik açıdan mümkün olmadığı durumlarda, yararlanması öngörülen yeni bir adli yardımlaşma yoludur. Yönteme ilişkin işlemler, yerine getiren devletin yetkili makam veya mercilerinin idaresi altında ve bu devletin hukuku uyarınca yürütülecektir.

2- Sınır ötesi takip: İfadeye elverişli belirli suçlardan dolayı taraf bir devletin kolluk görevlilerine, bu tür bir suç işlediğinden şüphelenilen ya da böyle bir kişinin tespitini sağlayacağı düşünülen kişileri, diğer bir taraf ülkesinde takip edebilmesine imkân tanıyan bir yöntemdir. Ancak, sınır ötesi takip edilecek suçlar arasında “terör” suçlarının sayılmaması, ülkemiz açısından terör tehdidinin önemi ve terör soruşturmalarının sayısı dikkate alındığında, bir eksiklik gibi görülmektedir. Diğer taraftan sınır ötesi takip yapacak makamların, Ülkemiz sınırları içerisinde tek başlarına hareket etmelerinin, Anayasamızın 138 ve 140'ncü maddeleri ile Ceza Muhakemesi Kanununun 3 üncü maddesi dikkate alındığında mümkün görülmemesi nedeniyle, “Ek Protokol'ün getirdiği bu yöntemin kabul edilmediğine” ilişkin çekince konulmuştur.

3- Gizli soruşturma: Gizli soruşturmaya başvurmaksızın yürütülmesi mümkün olmayan ya da çok zor olan soruşturmalar açısından uygulanabilecek olan bu yöntem, polis ya da diğer adli olmayan işbirliği yöntemlerinden daha ziyade bir adli yardımlaşma türü kabul edilmiştir.

4- Ortak soruşturma: Sınır ötesi boyutu olan,

Turkey signed the Second Additional Protocol (of 2001) to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters on 22 March 2016. The Protocol which was approved by the Law of 6710 and published on the Official Gazette on 5 May 2016 will enter into force on 01/11/2016.

The Protocol was drafted in order to eliminate some problems faced by the State Parties in the implementation of the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters, to carry out the mutual legal assistance in a more rapid, advanced and effective way and, when needed, to develop the practices provided by the Convention. The Convention provides some new legal assistance methods for achieving the mentioned aims. Principal methods are as follows:

1- Hearing by video conference or telephone conference: This method is a new method for legal assistance which is envisaged to be used, through benefiting from the opportunities of the developments in the technology, when it is not possible, practically and economically, to bring together the persons in different countries especially within the framework of investigations for trans-border crimes.. The procedures related with this method shall be conducted in the supervision of the competent authority of the implementing state and in accordance with the law of this state.

2- Cross-border observations: It is the method which allows the law enforcement officers of a State Party to observe the person who is presumed to have taken part in a criminal offence to which extradition may apply, or a person who it is strongly believed will lead to the identification or location of the above-mentioned person in the territory of another Party. However, the fact that the crime of "terrorism" is not enumerated among the offence eligible for cross-border observance is a deficiency when the importance of the threat of terrorism with regard to our country and the number of the investigations concerning terrorism are considered. On the other hand, it is not possible, in accordance with articles 138 and 140 of the Constitution of the Republic of Turkey and article 3 of Criminal Procedure Code, for the authorities of cross-border observance to conduct the observance in an unescorted way in the territory of Turkey and thus reservation was made stating that "This method provided by the Additional Protocol is not approved".

3- Covert investigation: This method may be used in the investigations which cannot be conducted or are really hard to conduct without acting under covert

özellikle de organize bir suçlu soruşturan devlete, söz konusu suçla bağlantılı olan ya da bu konuda işbirliği yapmanın fayda sağlayacağı diğer devlet yetkililerinin soruşturmaya katılımından faydalanma imkânı tanıyan bir yöntemdir.

Yürütülen soruşturma kapsamında, ilgili devletlerin savcı, hakim veya kolluk kuvvetlerinden oluşması muhtemel olan ortak soruşturma ekipleri (Joint Investigation Team / JIT), soruşturmanın önemli bir kısmının yürütülmesi beklenen devlette kurulacaktır. JIT üyelerinin, faaliyette bulunulan devletteki soruşturmaya yönelik işlemler sırasında, hazır bulunmalarına izin verilecektir.

5- Kontrollü teslimat: Suçluların iadesini gerektiren cezai soruşturmalar çerçevesinde, sınıraşan suç işleyen kişilerin kimliklerinin belirlenmesi amacıyla, suçla konu malın ya da maddenin sevkiyatına, bir yada daha fazla Devletin toprakları dışına çıkarılmasına, topraklarından geçirilmesine yada topraklarına girişine imkân tanıyan yöntemdir.

6- Tazmin: Suç işlenerek elde edilen malların, örneğin çalıntı malların, gerçek sahiplerine iade edilmesi amacıyla diğer tarafın tasarrufuna bırakılması talebinde bulunmasına imkân tanıyan bir yöntemdir. Ancak talepte bulunulan taraf, örneğin delil niteliği taşıdığı için mala el konulduğu durumlarda, talebi yerine getirmeyi reddedebilir.

identity and is considered as a legal assistance method rather than the methods for police or other kinds of assistances.

4- Joint investigation: This method allows a State Party which investigates an offence with a cross-border nature, especially an organized crime, to take advantage of the participation of the competent authorities of another State Party which is related with the offence or when it is beneficial to cooperate with concerning this issue.

Within the scope of the investigation, Joint Investigation Teams (JIT) which is probable to be consisting of the prosecutors, judges or law enforcement officers of the related states shall be established in the state where it is expected to conduct a significant part of the investigation. The members of JIT shall be allowed to be present during the procedures related with the investigation in territory of the concerned State.

5- Controlled delivery: This method allows, in the framework of criminal investigations into extraditable offences, delivering, taking, crossing or entering the property or item, which is subjected to an offence, to and from the territories of one or more States in order to identify the persons committing cross-border offences.

6- Restitution: This method allows the requests to place properties obtained by criminal means at the disposal of the requesting Party with a view to their return to their rightful owners. However, the requested Party may reject the request stating that, for example, the property has been seized as it is in the nature of evidence.

